

...kowej Służby Półn...
...murna 93, tel. 0048 51 65 2...
...@wp.pl; www.zawacka.pl
56 12 25 127; REGON 874562780
KRS 00000 416...
182 1550 1506 0000 0000 5002 0...

A

Kościierzyna
TOW Gryf Pom.
"Przedświt"
Kulas Anastazja
zam. Rekowski
ps. "Róża" K: 854/22023m

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Kula S. Amastaj

T: L: 854/2202 Pom.

Kościuszko
JOW „gr. Pom.”

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa

k. 3 s. 1-3

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

—

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

—

II. Materiały uzupełniające relację

—

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

—

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

—

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)

—

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

—

III/5 – inne...

1939

1945

IV. Korespondencja

—

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k. 2

VI. Fotografie

brak

1/1. Relacja - Kulas Amestazja:

1. Relacja Kulas - Dekowskiej
Amestazji z 20.08.1959 spisane
przez Leona Subeckiego,
mpis, kserokop.

k. 3 s. 1-3

Ruch Oporu na Pomorzu
w latach 1939 - 1945

Kalisz Kaszubski, dn. 20.VIII.59

Gryf Pomorski

Relacja Kulasa - Bekowskiej Anastasji - "Róży".^{x/}

Relację zebrał: agr. Leon Łubecki, zam. Kraków, ul. Sturona 30

Świadek: Łubecki Jan, Kalisz Kaszubski, pow. Kościerzyna.

Kulasa Anastasja /wówczas jeszcze panna/ - "Róża" należała w czasie okupacji do organizacji "Gryf Pomorski". Pod pseudonimem "Róża" pełniła funkcję łączniczki pomiędzy "Jurem" - "Bysiem" - "Zawiszą" - "Zbychem" i innymi. Przięgę odbierał "Jur". Bezpośrednią przełożoną "Róży" była żona b. majora WP. Dębicka /Dębicka/, zamieszkała w Sycowej - Hucie, gdzie posiadała niewielki majątek. Majorowa przechowywała dokumenty tajnej organizacji. Gdy "Róża" zanieśli Dębickiej rozkaz kł. Wryczy żeby zniszczyć wszystkie dokumenty, które mogłyby przyczynić się do demaskacji członków i działalności "Gryfa Pomorskiego", majorowa schowała wszystkie i zakopła w ogrodzie /gdzie powinny leżeć do dziś./.

W zimie, wględnie wczesną wiosną 1943 roku "Róża" była świadkiem awantury pomiędzy "Jurem" - Dambkiem a majorem "Bysiem" Gierszewskim Józefem, która miała miejsce w mieszkaniu Żywim-

x/ Siostra Kulasa Leona "Zawiszy" i Józefa "Powały", obecnie druga żona Bekowskiego /Wentocha/, starszaka przeszło 60-cie letnia, dużo szczegółów przypomniała, nie umie się wysłowić. Co chwila pyta się "czy to a tego coś nie będzie" Wyraźnie obawia się, mimo, że dobrze zna brata mego, zamieszkałego w Kaliszu, oraz bratanka Janka Łubeckiego.

kich w Gostomku. "Jur" chodził zdemontowany po pokoju, trzymając w ręce pistolet, który "Róża" wyraźnie widziała, podobnie zachowywał się "Rys". Obydwaj co chwila grozili sobie wzajemnie bronią.

W momencie dużego napięcia pomiędzy obydwoma przywódcami "Gryfa Pomorskiego" weszła "Róża" oraz jej brat Kulas Józef - "Poważ". Obecny w czasie kłótni był również Ostrowski z Traebunia, obecny sędzia Sądu Najwyższego w Warszawie.

"Róża" weszła między "Jura" a "Rysia", a brat zagroził użyciem broni obydwom, jeżeli tylko spróbują grozić sobie pistoletami. x/

Powodem sprzeczek pomiędzy "Jurem" a "Rysiem" były różnice poglądów: "Jur" tak myślał jak my - mówi "Róża" "był religijny, był za księżami, a Rys był trochę swobodny jak Ruski i był za Ruskami, a "Jur" nie chciał o tym słyszeć ..."

Bezpośrednio po kłótni u Żywiekich w Gostomku "Jur" wraz z "Różą" pojechali /następnego dnia/ do Męcikowa /pociągiem ze stacji Lubiana/. Ze stacji Męcików pieszo poszli do leśniczego w Smożnagacich, skąd furmanką leśniczy wraz z żoną odwieźli "Jura" i "Różę" do leśniczego Binczyka, gdzie miało się odbyć zebranie dosadoów "Gryfa Pomorskiego".

W Smożnagacich "Jur" dowiedział się, że "Rys" jest już u leśniczego Binczyka, z czego był bardzo niezadowolony, ale mimo tego nie zmienił swojego poprzedniego zamiaru i pojechał. Oprócz "Rysia i "Jura" z naradzie u leśniczego Binczyka wzięli udział: Binczyk, Soból, Koszałka i adiutant "Jura" /prawdopodobnie chodzi o Janzowskiego/. "Róża i inne kobiety z pole-

x/ Fortecznej relacje Kulasa Józefa - "Poważ".

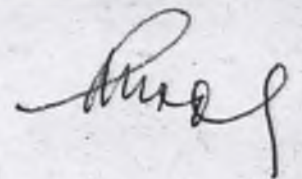
wania "Jura" nie były obecne w pokoju, w którym odbywała się narada, znajdowały się przez ten czas w sąsiednim pokoju. Narada była bardzo burzliwa. Dokładnego przebiegu narady ani szczegółów "Róża" nie zna. Dowiedziała się jednak, że "Jar" chciał usunąć "majors Rysia" ze stanowiska naczelnego komendanta wojskowego "Gryfa Pomorskiego", jednak spotkanie się ze sprzeciwem między innymi stanowczo sprzeciwił się temu Leśniczy Bińczyk, który pełnił funkcję komendanta powiatowego Chajnice, oraz jeszcze ktoś z obecnych.

"Róża" wkrótce dowiedziała się, że "Rysia" został zamordowany w bunkrze w pobliżu Dywana, jednak nie zna ani powodów ani bliższych okoliczności.

"Róża" pamięta, że gdy ks. Fryces wydał rozkaz ażeby zniszczyć wszystkie dokumenty dot. T.O.W. "Gryf Pomorski", "Jar" odmówił wykonania rozkazu. Z "Róża" s opowiadał ona historię ucieczki "Jura" przed "Rysiem" i przed Kulasami, gdy ci przybyli do niego, aby zniszczyć dokumenty. Na pytanie czy ks. Fryces miał prawo wydać rozkaz "Jurovi" i innym w sprawie zniszczenia dokumentów "Róża" odpowiada "chyba tak".

A jaką funkcję pełnił "Jar" - "Nie wiem. Podobnie jak i inni panowie należał do "Kadzi Naczelnych Gryfu" talierza "Róża".^{x/}

Relację zebrał: mgr Leon Lubecki
w obecności świadka Lubeckiego Jana.

x/ Anastazja Kulas - Rakowska "Róża" jest kobietą prostą, dość starszą, której nomenklatura stanowisk w T.O.W.G.P. oraz sama struktura organizacyjna były i są obce.

nexte!

materialy Leonie Subecki'ego t. 2 dok. 13
b

T: K: 854/2202 Pom. Kościuszko

Julia Amastazja

V. Karty informacyjne

k. 2

(Głuba s. Amastazja) s. 1
Rekowska Anastazja

2, 1

zob. s. Lubicki Ruch oporu na Pomorzu 1944. s. 26

GENERALNA
ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Hubas - Dekowska Amatazja Kościuszki
i rodziny JON, Ep. P. 2

zob. Pomorskie org. konspiracyjne
(poza AR) 1939-1945, pod red.
Salmomowice S. i Szilinga J.,
Tomii 1994, s. 61, 89, 113, 254

nr. X/10

Mulas Anastazja

ZESKANOWANE

